

BOXHOLMS KOMMUN KOMMUNSTYRELSEKONTORET	
2017 -03- 31	
Diarienumr. 2017.149	Diarietjänstbeteckn. 007
Handläggare Göran Lundström	

Boxholms kommun

Granskning av nämndernas och
kommunstyrelsens arbete med den
interna kontrollen

Revisionsrapport

KPMG

Antal sidor: 16

Innehåll

1.	Bakgrund	2
2.	Syfte	2
3.	Avgränsning	2
4.	Revisionskriterier	3
5.	Ansvarig nämnd	3
6.	Metod	3
7.	Vad är intern styrning och kontroll?	3
7.1	Risk- och väsentlighetsbedömning samt riskhantering	4
8.	Internkontrollplan	6
9.	Intern styrning och kontroll i Boxholms kommun	7
9.1	Nämndernas ansvar	7
9.2	Styrdokument	7
10.	Kommunstyrelsen	11
10.1	Kommunstyrelsens roll och ansvar	11
10.2	Kommunstyrelsens internkontrollarbete	12
11.	Miljönämnden	13
12.	Byggnadsnämnden	14
13.	Kultur- och turismnämnden	14
14.	Sammanfattande bedömning och rekommendationer	15

1. Bakgrund

Kommunens revisorer har i revisionsplaneringen för 2016 uppmärksammat risker beträffande nämndernas och kommunstyrelsens arbete med den interna kontrollen. KPMG har därför fått i uppdrag att genomföra en granskning av verksamheternas internkontrollarbete.

Nämndernas ansvar för den interna kontrollen är reglerat i Kommunallagen.

Kommunstyrelsens ansvar att informera sig om huruvida den interna kontrollen fungerar i nämnder och bolag inryms inom styrelsens uppsiktsplikt.

2. Syfte

Granskningen syftar till att bedöma **huruvida styrelsens och nämndernas arbete med den interna kontrollen fungerar**. Granskningen avser att belysa samt besvara följande:

- Efterlever nämnder och styrelsen reglementet för intern kontroll?
- Har den interna kontrollen sin utgångspunkt i dokumenterade risk- och väsentlighetsanalyser?
- Finns interna kontrollplaner?
- Finns åtgärds-/handlingsplaner vid påträffande av brister?
- Hur uppfyller kommunstyrelsens sitt samordningsansvar?
- Genomför kommunstyrelsen några utvärderingar utifrån nämndernas årliga uppföljningsrapporter?
- Är politikerna delaktiga i arbetet och uppföljningen av den interna kontrollen?

3. Avgränsning

Granskningen avser kommunstyrelsen, miljönämnden, byggnadsnämnden och kultur- och turismnämnden.

4. Revisionskriterier

Vi kommer att bedöma om rutinerna/verksamheten uppfyller:

- Kommunallagen, SFS 1991:900
- Reglementet för intern kontroll
- Det internationellt vedertagna ramverket, COSO.

5. Ansvarig nämnd

Kommunstyrelsen, miljönämnden, byggnadsnämnden samt kultur- och turismnämnden.

6. Metod

Genomgång och studium av interna kontrollplaner, protokoll samt relevanta dokument och beslutsunderlag. Avstämningar har genomförts med kommunchefen.

Rapporten har sakgranskats av kommunchefen.

7. Vad är intern styrning och kontroll?

Det råder en vanlig missuppfattning om att internkontroll handlar enbart om hanteringen och kontroll av ekonomiska rutiner. Intern kontroll begränsas **inte** till ekonomiadministration utan omfattar **hela** verksamheten.

Intern kontroll syftar till att:

- Säkra en **effektiv förvaltning**,
- Säkerställa **ändamålsenligheten och måluppfyllelsen**,
- **Undvika** uppkomsten av **allvarliga fel, brister, oegentligheter och förtroendeskador**.

Arbetet med intern styrning och kontroll skall utformas utifrån en helhetssyn på verksamheterna med fokus på att uppnå uppsatta mål genom en systematisk **riskbedömning och riskhantering**, (se sid 5).

Andra vanliga missuppfattningar är att intern kontroll är en företeelse som utförs en gång per år och att den ska genomföras av en eller ett fåtal personer. Vidare kan det råda

en felaktig uppfattning om att det är revisionen som ansvarar för den interna kontrollen, där det istället handlar om granskning av densamma.

Intern styrning och kontroll är en **process**, genom vilken kommunens **styrelse, nämnder, ledning och annan personal** införskaffar sig rimlig säkerhet för att kommunens **mål** uppnås inom följande områden:

- Ändamålsenlighet
- Ökad effektivitet
- Efterlevnad av lagar, föreskrifter och riktlinjer
- Efterlevnad av interna policies, rutiner och styrdokument
- Kostnadseffektivitet
- Tillförlitlig uppföljning, utvärdering och rapportering av verksamheten
- Kvalitetssäkring

Den interna kontrollen stödjer kommunen i arbetet med att **uppnå uppsatta mål, säkerställa kvaliteten** i verksamheten, **efterleva lagar och förordningar, efterleva interna styrdokument** samt **undvika förtroendeskador** genom att signalera om eventuella fel, brister och oegentligheter.

Processen omfattar all personal med nämnder och styrelser som ytterst ansvariga. Kommunstyrelsen skall inom ramen för sin uppsiktsplikt bevaka nämndernas och bolagens arbete med den interna kontrollen.

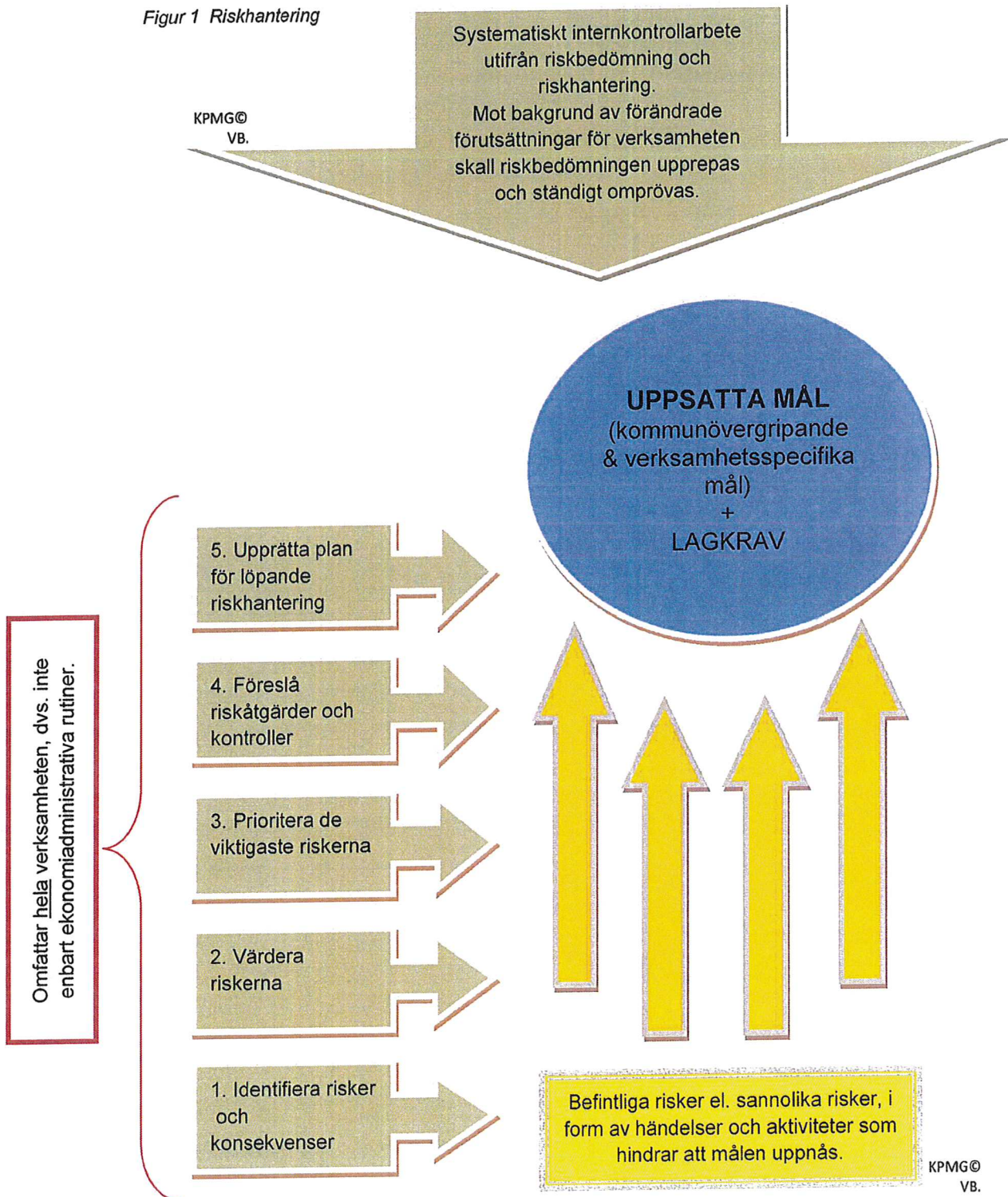
7.1 Risk- och väsentlighetsbedömning samt riskhantering

Alla organisationer oavsett form har risker i sina verksamheter. Härigenom är intern kontroll och styrning en nödvändig del i syfte att minska verksamhetens risker. Riskbegreppet utgår ifrån sannolikheten att något träffar. En risk är den samlade bedömningen av **sannolikheten för en oönskad händelse och konsekvensen** om händelsen skulle inträffa.

De tre ledorden i riskarbetet är: **Identifiera, Värdera/Prioritera, Hantera.**

För att kunna identifiera risker måste i första hand organisationens mål definieras. **Klargörandet av målen** är en avgörande utgångspunkt för riskanalysen. Ju tydligare målen är, desto bättre förutsättningar för en bra riskbedömning. Nästa steg i arbetet med den interna styrningen och kontrollen är väl genomarbetade riskanalyser.

Figur 1 Riskhantering

Grunden i ett systematiskt risk- och väsentlighetsarbete är att i första hand **identifiera befintliga och sannolika risker** som kan **förhindra att målen uppnås** för att därefter kunna bedöma huruvida riskerna skall hanteras.

Etablerandet av ett riskmedvetande i hela organisationen är en viktig del av en god intern styrning och kontroll.

Efter att ha **identifierat** riskerna skall de **värderas**, där fokus bör ligga på de **viktigaste riskerna**, där **resurser** för att åtgärda risker är **begränsade i tid och pengar**. Härigenom måste riskerna antingen kvantifieras i siffror eller uttryckas på en skala, (ex: låg, medel, hög), som skiljer ut risker med högre betydelse från de med lägre prioritet.

Mot bakgrund av ständigt **förändrade förutsättningar**, (ekonomi, lagstiftning, riktlinjer, bransch & marknad, omvärldsförändringar etc.), för verksamheten måste således **riskbedömningen upprepas och omprövas årligen**.

8. Internkontrollplan

Av en internkontrollplan bör följande framgå:

- Viket **system/arbetsområde** och vilken **funktion/rutin** kontrollen avser
- Vilket **kontrollmoment** inom systemet/arbetsområdet/funktionen/rutinen som skall kontrolleras
- Vilka **lagrum/regler, styrdokument, reglementen och policies** som berörs
- **Frekvens**
- **Urval**
- **Metod**
- **Kontrollansvar, dvs. vem som är ansvarig för utförandet**
Här skall **befattningar** anges. En grund till detta är att när personal slutar, byter funktioner och ny personal tillsätts, ska detta inte påverka internkontrollplanens aktualitet.
- **Rapportering till förvaltningsledning**
Ange befattningar - närmaste chef, enhetschef eller förvaltningschef.
- **Rapportering till nämnd/styrelse**
Här bör tidsangivelser för avrapportering framgå. Resultatet av genomförda

kontroller skall kontinuerligt rapporteras till nämnd/styrelse då det är desamma som ytterst ansvarar för verksamheten och därmed den interna styrningen och kontrollen. Det är av stor vikt att ledamöter och ersättare är insatta, delaktiga samt engagerade i arbetet med den interna styrningen och kontrollen.

9. Intern styrning och kontroll i Boxholms kommun

9.1 Nämndernas ansvar

Nämndernas ansvar för den interna kontrollen är lagreglerad. Ansvaret för den interna styrningen och kontrollen av kommunala verksamheter åvilar nämnderna och är fastställt i Kommunallagen enligt följande:

KL, 6 kap, 7 §

”Nämnderna skall var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när vården av en kommunal angelägenhet med stöd av 3 kap. 16 § har lämnats över till någon annan, (ett aktiebolag, ett handelsbolag, en ekonomisk förening, en ideell förening, en stiftelse m.m). Lag (1999:621)”.

9.2 Styrdokument

Iakttagelser

Vi har tagit del av ett internkontrollreglemente fastställt av kommunfullmäktige i Boxholms kommun, (KF 2004-12-20, § 42). Nedan redogörs för delar av reglementet:

2 § Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillse att det finns en god intern kontroll. I detta ligger ett ansvar för att **en organisation kring intern kontroll upprättas inom kommunen.**

Tillämpningsanvisningar

Kommunstyrelsen har enligt KL 6 kap 1 § och 6 kap 3 § ansvar för att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter samt att ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Denna uppsikt innebär en rätt att göra påpekanden, lämna råd

och anvisningar samt, om det är nödvändigt, lämna förslag till fullmäktige om förändringar. Kommunstyrelsen bör utse samordnare för den interna kontrollen.

3 § Nämnderna

Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde.

Den enskilda nämnden har därvid att tillse att:

- En organisation upprättas för den interna kontrollen
- Regler och anvisningar antas för den interna kontrollen
- Utvärdering sker av nämndens system för den interna kontrollen.

Tillämpningsanvisningar

Med nämnd avses kommunens nämnder och kommunstyrelsen i sin roll som nämnd för den verksamhet som sorterar direkt under kommunstyrelsen. Nämndernas ansvar för den interna kontrollen anges i KL 6 kap 7 §. Det är alltid respektive nämnd som har det yttersta ansvaret för att utforma en god intern kontroll. I detta ansvar ligger att, utifrån principerna för den interna kontrollen i kommunen, utforma regler och anvisningar för den interna kontrollen anpassad till respektive nämnds organisation.

Det är viktigt att dessa regler och anvisningar dokumenteras och antas av nämnden.

Varje nämnd ska minst ha en fastställd rutin för:

- *Hur planering och rapportering av internkontrollen ska gå till*
- *Hur brister i den interna kontrollen rapporteras*
- *Introduktion av nyanställda om vad intern kontroll innebär.*

Uppföljning av intern kontroll

7 § Styrning och uppföljning av intern kontroll

Varje nämnd har en skyldighet att styra och löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom nämndens verksamhetsområde. Nämnden ska som grund för sin styrning genomföra riskbedömningar för sin verksamhet.

Tillämpningsanvisningar

Nämnden ska inom sin organisation tydliggöra ansvaret för den interna kontrollen och innebörden av denna. Nämnden ska också planera och prioritera arbetet med utveckling av rutiner för att stärka den interna kontrollen. Som grund för planering, prioritering och uppföljning av internkontrollarbetet ska en risk- och väsentlighetsanalys genomföras.

Med risk avses sannolikheten för att fel uppstår. Med väsentlighet avses politiska, ekonomiska, mänskliga och tekniska konsekvenser som uppstår vid fel.

8 § Intern kontrollplan

Nämnderna ska varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen.

Tillämpningsanvisningar

Planen för uppföljning av den interna kontrollen ska antagas senast under januari månad. Olika granskningsområden bör väljas ut med utgångspunkt från risk- och väsentlighetsanalysen.

Hur omfattande denna plan ska vara får diskuteras med utgångspunkt från den omfattning och volym som nämndens verksamhet har och den risk- och väsentlighetsanalys som har gjorts.

Internkontrollplanen bör minst innehålla:

- *Vilka arbetsordningar och rutiner samt vilka kontrollmoment som ska följas upp*
- *Omfattningen på uppföljningen (frekvensen)*
- *Vem som ansvarar för att utföra uppföljningen*
- *Till vem uppföljningen ska rapporteras*
- *När rapportering ska ske*
- *Genomförd riskbedömning.*

9 § Uppföljning av intern kontrollplan

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen ska, med utgångspunkt från antagen plan, löpande rapporteras till nämnden.

Tillämpningsanvisningar

Rapportering ska ske skriftligt. Vid upptäckta brister lämnas förslag till åtgärder för att förbättra kontrollen.

10 § Nämndernas rapporteringskyldighet

Nämnden ska i samband med årsredovisningens upprättande, rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom nämnden till kommunstyrelsen. Rapportering ska samtidigt ske till kommunens revisorer. Allvarliga brott eller brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till kommunstyrelsen.

Tillämpningsanvisningar

Eftersom kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för den interna kontrollen är det viktigt att resultatet av nämndernas uppföljningar av den interna kontrollen rapporteras till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har sedan att ta med dessa rapporter i sin bedömning över kommunens totala interna kontrollsystem. Revisorerna granskar att den interna kontrollen är tillräcklig (KL 9 kap 9 §).

11 § Kommunstyrelsens skyldigheter

Kommunstyrelsen, ska med utgångspunkt från nämndernas uppföljningsrapporter, utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll. Kommunstyrelsen ska i de fall förbättringar behövs vidta erforderliga åtgärder.

Kommunstyrelsen ska även informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de kommunala bolagen. Rapportering ska ske årligen till kommunfullmäktige och kommunens revisorer i anslutning till årsredovisningen

Kommentarer:

I samband med den övergripande granskningen under 2015/2016 fick revisionen information om att kommunledningsförvaltningen tillsatt en arbetsgrupp med representanter från kommunens förvaltningar med uppdrag att se över kommunens internkontrollreglemente samt det kommunövergripande arbetet med den interna kontrollen. Dock har inte reglementet antagits på politisk nivå vid tid för granskningen.

Vid avstämning med kommunchefen framgår att tjänsten som var riktad mot internkontrollarbetet nu är vakant, där kommunstyrelseförvaltningen har haft svårigheter med att hinna med samt prioritera internkontrollarbetet. Istället har chefsgruppen enats om att rikta den interna kontrollen mot ekonomiska kontroller.

Som tidigare nämnts stödjer den interna kontrollen kommunen i arbetet med att **uppnå uppsatta mål, säkerställa kvaliteten** i verksamheten, **efterleva lagar och förordningar, efterleva interna styrdokument** samt **undvika förtroendeskador** genom att signalera om eventuella fel, brister och oegentligheter. Därav är det en central premiss att internkontrollarbetet omfattar både ekonomiadministration och verksamheten i sin helhet.

Vi anser vidare att reglementet är i behov av revidering samt uppdatering, då dagens reglemente är från år 2004. Styrdokumentens aktualitet har stor påverkan på tillämpningsgraden ute i verksamheterna, där åldrande styrdokument riskerar att tappa sin legitimitet.

Vi bedömer det som positivt att dagens reglemente hänvisar till genomförda risk- och väsentlighetsanalyser. Dock bör detta förtydligas genom att ett självständigt avsnitt ägnas anvisningarna för riskbedömning och riskhantering.

Riskbedömning är en central del i arbetet med den interna styrningen och kontrollen, där den bl.a. hindrar årliga återkommande kontrollmoment p.g.a. slentrian och bekvämlighet. Reglementet bör vidare fastställa att **riskbedömning skall genomföras samt omprövas årligen** mot bakgrund av ständigt förändrade förutsättningar i verksamheterna. Vi bedömer att det finns ett behov att förtydliga vikten av riskbedömningar, där kommunstyrelsen har ett ansvar att tillse att samtliga nämnders

internkontrollarbete bygger på årliga risk- och väsentlighetsbedömningar.

10. Kommunstyrelsen

10.1 Kommunstyrelsens roll och ansvar

Kommunalrätten ger kommunstyrelsen en särställning bland nämnderna genom att styrelsen har tilldelats en ledande samt samordnande roll. Med denna särställning följer ett ansvar att införskaffa en överblick över hela kommunförvaltningen. Vidare har styrelsen en uppsiktsskyldighet enligt följande:

KL, 6 kap. 1§

”kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens eller landstingets angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet.”

Härigenom åvilar ansvaret för huruvida den interna kontrollen fungerar i **nämnder** och **bolag** kommunstyrelsen och ingår som en del i uppsiktsplikten.

Iakttagelser

Av reglementet framgår att kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillse att det finns en god intern kontroll. I detta ligger ett ansvar för att en organisation kring intern kontroll upprättas inom kommunen. Vidare ska kommunstyrelsen med utgångspunkt från nämndernas uppföljningsrapporter, utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll. Kommunstyrelsen ska i de fall förbättringar behövs vidta erforderliga åtgärder.

Reglementet fastställer vidare att kommunstyrelsen bör utse en samordnare för arbetet med den interna kontrollen.

Kommentarer

Av granskningen framgår att det idag inte finns någon specifik organisation för arbetet med den interna kontrollen. Vi har vidare inte kunnat ta del av några kommunövergripande utvärderingar vad gäller arbetet med den interna kontrollen. Anledningen bedöms vara bristande tid och resurser.

Det är av stor vikt att kommunstyrelsen tillser att det finns tillräckliga resurser för ett fungerande internkontrollarbete inom samtliga förvaltningar. Vidare bör

kommunstyrelsen i enlighet med reglementet skapa en organisation som säkerställer att den interna kontrollen prioriteras samt genomförs.

Kommunstyrelsen har vidare ett uppföljningsansvar vad gäller de kommunala bolagens internkontrollarbete.

10.2 Kommunstyrelsens internkontrollarbete

Iakttagelser

Verksamheterna barn- och utbildning, individ- och familjeomsorg, behandling och omsorg, äldreomsorg, räddningstjänst samt gemensam service lyder under kommunstyrelsen.

Kommentarer

Vi har granskat kommunstyrelsen interna kontrollplaner för åren 2014, 2015 och 2016 i syfte att få en mer komplett bild av internkontrollarbetet.

För åren 2014 och 2015 finns 3-4 kontrollmål som berör kommunstyrelsens verksamheter. Granskningen visar att uppföljning inte har skett av samtliga fastställda kontrollmål.

Vi bedömer att antalet kontrollmål är för få i förhållande till styrelsens uppdrag. Likaså bör samtliga fastställda kontrollmål genomföras och följas upp. Det finns annars en risk att den interna kontrollplanen tappar sin legitimitet och funktion.

För år 2016 finns tio kontrollmål, dock avser samtliga kontrollmål den ekonomiska administrationen. Som tidigare nämnts har chefsgruppen mot bakgrund av bristande resurser enats om att enbart fokusera på ekonomiska kontroller.

Av dialogen/hearingen med kommunstyrelsen under våren 2016 framgick att det inte sker något dokumenterat riskbedömningsarbete inför framtagande av årliga kontrollmål. Kontrollmålen arbetas fram utslutande av förvaltningen. Det uttrycktes att diskussioner hade förts om att fastställa samma kontrollmål för samtliga utskott som lyder under kommunstyrelsen. Detta bedömde vi som en felaktig metod. De kontrollmål som arbetas fram utifrån en årlig riskanalys ska vara specifika för respektive verksamhetsområde, där kontrollmålen väljs utifrån gällande lagstiftning för varje område samt lokala målsättningar.

Kommunstyrelsen ordförande uttryckte vid mötet att det finns ett stort behov av utbildning inom intern styrning och kontroll, både för politiken och tjänstemännen. Det råder konsensus att internkontrollarbetet inte har prioriterats.

Vad gäller verksamheterna **individ- och familjeomsorg, behandling och omsorg, äldreomsorg samt barn- och utbildning** har vi inte delgivits några verksamhetsspecifika interna kontrollplaner för 2016. De ekonomiska kontrollmålen gäller för samtliga verksamheter som politiskt lyder under kommunstyrelsen.

Vi har även granskat internkontrollplaner för åren 2014 och 2015, för verksamheterna individ- och familjeomsorg, behandling och omsorg och äldreomsorg, där det finns verksamhetsspecifika kontrollplaner med 3-5 kontrollmål. Dock är det återkommande kontrollmoment. Vi anser att antalet kontrollmål är för få i förhållande till verksamheternas omfattning och karaktär.

Vad gäller verksamheten för barn- och utbildning finns ett kontrollmål för granskningsåren 2014 – 2015. Vi bedömer antalet områden vara för få i förhållande till verksamhetens omfattning, där ett enda kontrollmål med sikte på verksamheten inte är tillräckligt för att säkerställa en god ändamålsenlighet, måluppfyllelse och kvalitet.

Vi anser att det är oerhört viktigt att verksamheterna för **barn- och utbildning, individ- och familjeomsorg, behandling och omsorg samt äldreomsorg** fortsättningsvis upprättar verksamhetsspecifika interna kontrollplaner. Dessa verksamheter styrs av självständiga lagstiftningar, där kontroll av uppfyllelse och uppföljning av nationell lagstiftning samt lokala mål och ambitioner bör vara en självklar del och redovisas bl.a. i självständiga kontrollplaner. Arbetet bör grundas på årliga riskbedömningar av verksamheterna i sin helhet.

Vi vill i sammanhanget också betona att verksamheter med myndighetsutövning gentemot enskilda ska ha ett internkontrollarbete som bl.a. säkerställer individens rättssäkerhet.

11. Miljönämnden

Iakttagelser och kommentarer

Av hearingen/dialogen under våren 2016 framgick att nämndens internkontrollarbete baseras på årliga riskbedömningar. Detta bedöms som positivt. Dock är internkontrollplanerna en tjänstemannaprodukt, där nämnden inte deltar i framtagandet av årliga kontrollmål. Vi anser att det är av stor vikt att miljönämndens ledamöter och ersättare är delaktiga samt engagerade i arbetet med den interna styrningen och kontrollen, då det är nämnden som ytterst ansvarar för den interna kontrollen. Utgångspunkt för politikens delaktighet bör vara genomförande av **risk- och väsentlighetsbedömningar** som kan äga rum under ordinarie sammanträden.

Internkontrollplanerna för åren 2014, 2015 och 2016 består av 3 återkommande kontrollmål, utöver kommungemensamma kontrollmål som beslutas av

kommunstyrelsen. Vi bedömer att kontrollmålen bör utökas samt varieras i syfte att omfatta och beröra miljönämndens samtliga uppdrag. Ett exempel är nämndens tillsynsuppdrag som bör inkluderas i den interna kontrollplanen.

Större delen av verksamheten inom miljönämnden är lagstyrd, vilket underlättar arbetet med den interna styrningen och kontrollen, där kontrollmålen kan ställas mot gällande lagstiftning.

12. Byggnadsnämnden

Iakttagelser och kommentarer

Av granskade internkontrollplaner för åren 2014, 2015 och 2016 framgår att riskbedömningsarbete som utgångspunkt följt 3 kontrollmål.

Vi bedömer att antalet kontrollmål bör utökas, där riskbedömningen bör omfatta fler områden. Likaså är större delen av verksamheten inom byggnadsnämnden lagstyrd, vilket underlättar arbetet med den interna styrningen och kontrollen, där kontrollmålen kan ställas mot gällande lagstiftning.

Av hearingen/dialogen under våren 2016 framgick att politiken är delaktiga i riskbedömningsarbetet och framtagande av kontrollmålen. Detta bedöms som positivt.

13. Kultur- och turismnämnden

Av granskade internkontrollplaner för åren 2014, 2015 och 2016 framgår fyra återkommande kontrollmål. I samband med hearingen/dialogen under våren 2016 rådde konsensus mellan presidiet och förvaltningschefen att återkommande kontrollmål beror på avsaknaden av ett underbyggt riskbedömningsarbete.

Vidare uttrycktes att de interna kontrollplanerna var en tjänstemannaprodukt. Vi bedömer nämndens delaktighet i riskbedömningsarbetet som viktigt, då det är nämnden som ytterst ansvarar för den interna kontrollen.

14. Sammanfattande bedömning och rekommendationer

Sammanfattningsvis kan konstateras att det finns brister avseende arbetet med den interna styrningen och kontrollen.

Utifrån våra iakttagelser samt vår analys rekommenderar vi att följande punkter bör ses över:

- Det kommunövergripande reglementet för intern styrning och kontroll bör uppdateras. Styrdokumentens aktualitet har stor påverkan på tillämpningsgraden ute i verksamheterna, där åldrande styrdokument riskerar att tappa sin legitimitet.
- Anvisningar för riskbedömning och riskhantering bör förtydligas i reglementet i syfte att bl.a. komma ifrån årligen återkommande kontrollmoment p.g.a. slentrian och bekvämlighet.
- Samtliga nämnder bör upprätta sina interna kontrollplaner utifrån genomförda och dokumenterade riskbedömningar med utgångspunkt i verksamhetsspecifika mål samt gällande lagkrav. Riskbedömningarna skall omprövas årligen mot bakgrund av ständigt förändrade förutsättningar i verksamheterna.
- Det är av stor vikt att politiken är delaktiga samt engagerade i arbetet med den interna styrningen och kontrollen. Utgångspunkten för politikens delaktighet bör vara genomförande av risk- och väsentlighetsbedömningar.
- Av granskningen framgår brister i kommunstyrelsens samordningsansvar. Kommunstyrelsen bör upprätta en organisation för arbetet med den interna kontrollplanen samt se till att genomföra uppföljningar och utvärderingar av kommunens arbete med den interna kontrollen.
- Vad avser kommunstyrelsens kontrollmål bör de utökas i syfte att matcha kommunstyrelsens omfattande uppdrag. Vi bedömer att antalet kontrollmål är för få i förhållande till verksamhetens omfattning och karaktär, där dagens antal inte kan ge ett underlag till att införskaffa en rimlig säkerhet.
- Nämnderna bör arbeta fram fler kontrollmål i syfte att kunna införskaffa sig en rimlig säkerhet.
- Arbetet med den interna kontrollen bör formas samt struktureras med sikte på **hela** verksamheten och inte enbart med fokus på ekonomiadministrativa rutiner.

- Vi anser att det är oerhört viktigt att verksamheterna för barn- och utbildning, individ- och familjeomsorg, behandling och omsorg samt äldreomsorg upprättar verksamhets-specifika interna kontrollplaner. Dessa verksamheter styrs av självständiga lagstiftningar, där kontroll av uppfyllelse och uppföljning av nationell lagstiftning samt lokala mål och ambitioner, bör vara en självklar del och redovisas bl.a. i självständiga kontrollplaner.

KPMG

Viktoria Bernstam
Revisor/sakkunnig

Elisabeth Carelind
Kundansvarig